

Τράπεζα θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

ΓΗ_Β_ΦΙΛ_0_19883

194ο

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

1α. Αξιοποιώντας τις γνώσεις σας, να αντιστοιχίσετε τα ονόματα των φιλοσόφων (στήλη Α) με τα δεδομένα της στήλης Β.

(μονάδες 10)

Α΄	Β΄
1. Μπέρκλεϋ	α. «Η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν ωφέλεια για τον μεγαλύτερο κατά το δυνατόν αριθμό ατόμων».
2. Ντεκάρτ	β.«Κάθε υποκείμενο να πράττει έτσι, ώστε να μεταχειρίζεται όλους τους ανθρώπους πάντοτε ως σκοπούς και όχι μόνο ως μέσα των πράξεών του».
3. Μιλ	γ. «Το να υπάρχει κάτι συνίσταται στο να αντιλαμβάνεται ή να γίνεται αντιληπτό».
4. Καντ	δ. «Σκέπτομαι, άρα υπάρχω».
5. Πλάτωνας	ε. Στην ιδανική Πολιτεία «Οι φιλόσοφοι θα κυβερνούν είτε οι κυβερνήτες θα φιλοσοφούν

Απαντήσεις:

1. Μπέρκλεϋ - γ. «Το να υπάρχει κάτι συνίσταται στο να αντιλαμβάνεται ή να γίνεται αντιληπτό».
2. Ντεκάρτ - δ. «Σκέπτομαι, άρα υπάρχω».
3. Μιλ - α. «Η μεγαλύτερη κατά το δυνατόν ωφέλεια για τον μεγαλύτερο κατά το δυνατόν αριθμό ατόμων».
4. Καντ- β.«Κάθε υποκείμενο να πράττει έτσι, ώστε να μεταχειρίζεται όλους τους ανθρώπους πάντοτε ως σκοπούς και όχι μόνο ως μέσα των πράξεών του».
5. Πλάτωνας - ε. Στην ιδανική Πολιτεία «Οι φιλόσοφοι θα κυβερνούν είτε οι κυβερνήτες θα φιλοσοφούν

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: νομιναλισμός (ονοματοκρατία), προ-εμπειρική γνώση, υπερβατολογική γνώση.

(μονάδες 15)

Μονισμός: Οι θεωρίες που υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχουν δύο διαφορετικά είδη οντοτήτων και ουσιών, αλλά ένα.

προ-εμπειρική γνώση: Η γνώση η οποία φαίνεται να είναι δυνατή πριν ή ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εμπειρία.

υπερβατολογική γνώση: Η γνώση που διερευνά τις αναγκαίες συνθήκες της εμπειρίας.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Να αναφέρετε μερικά ερωτήματα που απασχολούν τον κλάδο της μεταφυσικής και να εξηγήσετε σε τι συνίσταται η ιδιαιτερότητά τους.

(μονάδες 12)

Η μεταφυσική ασχολείται με ερωτήματα που παραμένουν ανοικτά και δεν μπορούν να απαντηθούν από την επιστήμη, κάποια από αυτά τα ερωτήματα είναι αν ο άνθρωπος αποτελείται μόνο από τα μέλη και τα όργανα του σώματός του ή το γεγονός της ανθρώπινης αυτοσυνειδησίας μας οδηγεί οπωσδήποτε στο συμπέρασμα ότι πέρα από αυτά ο άνθρωπος αποτελείται μόνο από πνεύμα. Άλλο ερώτημα είναι αν διαθέτουμε ελευθερία βούλησης ή οι πράξεις μας καθορίζονται αναγκαστικά από αυστηρούς φυσικούς νόμους, αν πρέπει να αναζητήσουμε κάποια σταθερή ουσία στα πράγματα πέρα από τις παροδικές τους ιδιότητες, τι είναι ακριβώς ο χρόνος και ο χώρος, αν υπάρχει θεός και πώς σχετίζεται με τον κόσμο, γιατί να υπάρχουν τα όντα και όχι το τίποτα.

Η ιδιαιτερότητα των ερωτημάτων αυτών έγκειται στη μεγάλη γενικότητα που έχουν, η οποία υπερβαίνει τα όρια των φυσικών, των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Η ιδιαιτερότητά των μεταφυσικών ερωτημάτων επίσης έγκειται στο γεγονός ότι ασχολούνται με πραγματικά προβλήματα τα οποία δεν είναι εμπειρικά και η απάντηση τους επιδιώκει μια συνολική θεώρηση της πραγματικότητας.

2β. Θεωρείτε ότι είναι αναγκαία ή όχι η συγκρότηση των οργανωμένων κοινωνιών; Να τεκμηριώσετε σύντομα την απάντησή σας.

(μονάδες 13)

Η συγκρότηση των οργανωμένων κοινωνιών κρίθηκε απαραίτητη ήδη από τα πρώτα στάδια εξέλιξης του ατόμου. Ο άνθρωπος ως φύση κοινωνικό ζώο είχε ανάγκη τη συνύπαρξη και τη συλλογικότητα για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες τους και να εξασφαλίσει την προστασία του από τα άγρια στοιχεία της φύσης. Επίσης η ανάγκη του για εξασφάλιση της τροφής, το κυνήγι, το ψάρεμα, η καλλιέργεια διευκολύνονται από την κοινή, καθημερινή προσπάθεια και τον καταμερισμό της εργασίας. Με την πάροδο του χρόνου δημιουργήθηκαν σταθερές οργανωτικές δομές που αποτέλεσαν τους πυρήνες ανάπτυξης των πρώτων πόλεων, το εμπόριο, η διακίνηση προϊόντων συμβάλλει στην οικονομική εξέλιξη των πόλεων και στην επαφή τους με άλλους λαούς.

Η οργάνωση των κοινωνιών και των πόλεων ήταν απαραίτητη για την αντιμετώπιση των εξωτερικών κινδύνων. Οι κοινωνίες αυτές κατοχύρωναν τη συγκρότησή τους και με ένα σύστημα κανόνων, που ήταν απαραίτητο για την αρμονική συμβίωση των μελών, για την προστασία των δικαιωμάτων τους, για την εξασφάλιση της ισότητας και την αποφυγή των εμφύλιων ταραχών.

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού